

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Pro quo tempore votum obliiget ad sui executionem. punct. 13.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

gatio, quod pluribus exornat. Sanchez d. cap. 13. à numero 20.

Advertendum tamen est maxime, vota sæpe videri alternativa. Cum tamen sint conditionalia. Quia vouens ad vnum tantum se obligare intendit; vt si dices, voueo hoc anno me vindicare vel religionem ingredi. Non enim vindictam Deo vouete visis delicta non posita voues religionem; clarius si voueres non fornicari vel religionem ingredi; voues enim religionem si forte fornicatus fueris; idem est, si promitteres post annum vel post biennium religionem ingressurum; præstat enim hunc sensum, si potero post annum religionem ingredi; si minus post biennium. In casu autem dubio si vltus fuit verbis disunctiuis, sub disunctione censendus es obligatus, & non conditionaliter: quia semper mens præsumi debet verbis accommodari. Vide Sauch. d. cap. 10. num. 20. 21. & 22. & cap. 13. num. 21. & 22.

P V N C T V M XIII.

Pro quo tempore votum obliget ad sui executionem?

S V M M A R I V M.

- 1 Si signatur tempus non obligat ante illius aduentum.
- 2 Non tenentis tempus præuenire.
- 3 Sed debet præuenire impedimentum intra obligationis tempus occurrens.
- 4 Si non habet votum tempus determinatum debet impleri cum primum commode possit.
- 5 Occasio rationalis est differendi voti executionem si spes subit quod melius & vtilius postea exequendum sit.
- 6 Votum ingrediendi vel ieiunium, & seruendi in Xenodochio minus differendum est.
- 7 Quæ dilatio in votis graue peccatum constituat.

1. **D**upliciter votum emittitur potest. Primò signando tempus ad sui executionem; vt si voueas religionem intra annum, ieiunium omnibus festis feriis, elemosynam omnibus sabbatis. Secundò abique vlla temporis determinatione; vt si voueas religionem ieiunium, elemosynam faciendam. Si primò modo votum mittas; clarum est te non esse obligatum quo vsque tempus signatum adueniat. Quia non habes intentionem te obligandi ante illud tempus.

2. Dubium nonnullum est; an tenearis tempus signatum præuenire, si præsumas eo tempore impediendum esse? Negatiuè respondendum est; quia mensura obligationis voti est intentio vouentis, & cum hæc solum sit pro tempore signato, solum eo tempore obligatio aduenit. Quod à simili ex præceptis Ecclesiasticis conuincitur potest. Qui enim præuidet die Dominica impediendum esse à Missæ audicione non tenetur die sabbati missam audire, & præuidens impediendum à ieiunio alicuius vigilæ non est obligatus præuenire ieiunium die antecedenti. Quia præceptum solum est de missa & ieiunio illis diebus signatis, non de aliis. Ergo idem est dicendum de voto. Et ita tenet cum communi sententia Suarez lib. 4. de voto cap. 14. à numero quinto. Bonacina tom. 2. disp. 4. quæst. 2. punct. 5. §. 1. num. 13.

3. Verum quia tempus executioni voti signatum latitudinem habere potest, quale habet votum ingrediendi religionem intra annum ieiunandi tribus diebus in mense, vel hebdomada ad sui executionem. Si in termino huius latitudinis cognoscas te habiturum impedimentum; tenearis terminum illum præuenire. Quia non præuenis tempus obligationi signatum; cum totus annus obligationi exequendæ signatus sit; sed præuenis tempus ineptum obligationis executioni. Quod exemplo præceptorum Ecclesiasticorum confirmari potest. Nam obligatus intra annum confiteri, si præuideat vltimo mense impediendum esse, tenetur ante confessionem facere; & obligatus die festo missam audire sciscis post horam octauam esse impediendum, obligatus est ante audire. Sic dicendum est in voto. Et ratio omnium est: quia votum sicut & præceptum obligat vt in toto illo tempore impleatur, quod fieri non potest, nisi in tempore apto executioni mandetur. Sic Suarez lib. 4. de voto cap. 12. num. 7. Bonacina d. disp. 4. quæst. 2. punct. 5. §. 1. n. 13. Sanchez lib. 4. de voto cap. 14. n. 18. Layman lib. 4. tract. 4. c. 3. num. 5. q. 4.

4. Si autem votum fiat abique illa temporis determinatione, obligat vt quamprimum commode fieri possit, executioni mandetur. Sic tradunt vt certum, Siluester verbo *votum* 2. quæst. 2. & 5. Azmilla ibi num. 16. Sa num. 28. Va-

lent. 2. disp. 6. q. 6. punct. 4. quæst. 3. in tertia circumspecta Azor. 1. p. lib. 1. institut. moral. cap. 5. quæst. 10. Sanchez lib. 4. Decalog. cap. 14. num. 5. Suarez tom. 2. de religione lib. 4. de voto cap. 12. à num. 6. Bonacina d. disp. 4. quæst. 2. punct. 5. §. 1. in principio. Layman loco citato. Et colligitur ex illo Deatonom. 23. cum votum voueris Domino, non tardaueris redere. Quia requirit illud Diminus Deus tuus; & si moratus fueris reputabitur tibi in peccatum, & Eccles. 5. Si quis uouerit Deo ne tardaueris redere; & diliget enim ei infidelis & stulta promissio. Ratio ea est, quia obligatio voti nascitur ex promissione & acceptance Deo. Ergo promissio, facta abique vlla dilatione, & sic à Deo acceptata obligationem executionis inducit abique vlla dilatione. Præterea si prædictum votum non obligat rem promissam statim exequi, non potest dari initium lux obligationis, sed reddetur inane. Quia obligatio voti non sumitur ex necessitate, rei promissæ secundum se; sed ex sola voluntate vouentis. Si igitur vouens nullum tempus executioni determinauit, credendum est velle se obligare exequi quamprimum possit. Deinde eo ipso, quo promissio facta est, debetur promissum Deo, & potest Deus illud expostulare; nam debitum sine termino exigere creditore potest, quoties sibi placuerit. Iuxta legem promissor. §. 1. ff. de constitut. pecun. ibi si sine die constitutus, &c. cessum agi recum poteris si statim vt constitutus non soluas. Et Deus semper instat pro executione voti; quia tibi grata est. Ergo statim illi reddenda.

Ex quo constat fallacem & incertam esse regulam, quam tradit Caietanus 2. 2. quæst. 88. art. 3. sine Nauar. c. p. 12. n. 42. Ludouicus Lopez 1. p. instructori cap. 44. Reginal. lib. 18. sum. num. 286. Nempe votum pro tunc obligare, quando vouentis conscientiam pro eius executione remouet. Nam vt bene dicit Sanchez Azor. Suarez Bonacina & alij locis allegatis hæc regula timoratis stricta est; at negligentibus suæ salutis est nimis lata; & quippe qui nullis sciupulis videntur.

Dixi obligare votum ad sui executionem quamprimum commode fieri possit. Quia votum quo nullum tempus executioni determinatur, sic ex æquitate explicandum venit, vt cedatur vouens voluisse se cum hoc temperamento obligare. Iuxta leg. quod dicitur ff. de solutionibus. Ibi statim solvere cum aliquo temperamento temporis intelligendum est. Item constat ex leg. ratum eodem tit. Ibi, Statim, siue cum primum; cum quodam temporis spatio accipi debet; quod nec maximum nec minimum sit, & intellectus potius (id est boni viri arbitrio) quam locutione exprimi possit vt habetur in leg. continuis §. cum ita ff. de verborum obligat. Et ita docent Sanchez d. cap. 4. num. 5. & 6. Suarez d. 4. c. 12. n. 12. & 13. Bonacina d. disp. 4. q. 2. punct. 5. in principio Azor. 1. p. lib. 1. cap. 15. quæst. 10. Layman lib. 4. sum. tract. 4. cap. 3. num. 5.

Ex quo fit occasio rationabilem esse differendi voti executionem si spes subit, quod melius & vtilius ea dilatio posita votum exequatur sit. Vt tradit Siluester verbo *votum* 2. q. 3. Sanchez alij relati cap. 14. num. 8. Layman d. c. 3. nu. 5. Bonacina punct. 5. num. 2. Quare si ad religionis labores potueris, cuiusque asperitates sustinendas satis idoneus non sis, speras autem fieri si differas, votum differre. Sanchez num. 9. Layman num. 6. Bonacina num. 3. At idem est si differas oblietatarum eruditionem, quam in religione æque obtinere non potes, & religioni est vtilis Cordota sum. quæst. 39. Sanchez num. 11. Layman num. 5. sine. Quia id videtur in honorem Dei cedere. Item si parentes agere ferant tunc in religionem ingressum, speras autem dilacione esse temperandum, assumat Sanchez num. 13. Bonacina num. 2. Esse sufficientem dilacionem causam. Sed in his omnibus, caute procedendum est, ne nimia sit dilatio, neve periculum adit, nunquam votum exequendi, vt sæpe ex huiusmodi dilacionibus contingit.

6. Illud tamen præ oculis habendum est, votum ingrediendi religionem, & seruendi in Xenodochio minoris tempore differendum esse, quam votum peregrinandi, dandæ aliquam elemosynam. Quia hoc votum peregrinationis, elemosynæ dilacione non minuitur, sed totum integre impletur. At votum religionis vel perpetui in Xenodochio seruiri dilacione minuitur, ita vt quo magis differatur executio, eo minus de voto reddatur. Quia maiori tempore Deo obsequeris cum obligatus sis perpetuo inferuire. Sic Sanchez d. cap. 14. num. 22. Layman lib. 4. tract. 4. cap. 3. num. 5. quæst. 4. Suarez 3. tom. in 3. p. disputat. 31. sect. 2.

7. Quæ autem dilatio, tum in votis religionis, tum in illis, quæ integre implentur mortale constituat? Non facit definitio. Plures namque Doctores iudicant dilacionem duorum vel trium annorum in voto religionis abique periculo obliuionis vel impedimenti vel vitiosus dilacionem non esse mortale. Sic Petrus de Ledesma 2. 1. m. sum. tract. 10. cau. 3. dub. veniunt. Azmilla verbo *votum* num. 16. Man. 2. 1. m. sum. cap. 9. n. 9. In votis vero, in quibus nihil ex dilacione emittitur implendum, censent esse mortalem, quando ad illa ex dilacione periculum nunquam ea exequendi: parum enim videtur interesse, quod hoc vel illo tempore votum reddatur. 104

tota res promissa redditur, & tempus designatum non fit. Sic D. Anton. 2. p. tit. 1. cap. 1. §. 1. & indicat Sanchez lib. 4. cap. 14. num. 31. Sed hæc ita lata probanda non censet, sed existimare dilationem sex mensium in voto religionis, vel perpetui in Xenodochio servitij post nactam opportunitatem illud exequendi, esse notabile. Quia cedit in diminutionem grauem diuini cultus & propriæ utilitatis: minor autem dilatio non videtur censenda notabilis ob difficultatem tanti operis, & perpetui sacrificij exequendi. Sic expressè Sanch. lib. 4. de voto cap. 14. num. 22. In reliquis autem votis ex dilatione non dimittitur censetur dilationem duorum vel trium annorum esse notabilem. Nam licet res promissa integre exequenda sit; eius tamen executionem tanto tempore contra voluntatem Dei creditoris differre, grauem deordinationem continet. Quod probari potest ex dilatione debiti hominibus promissi. Quod nullus negabit grauem culpam constitueret.

PUNCTVM XIV.

An votum non impletum tempore designato definit obligare?

SVMMARIVM.

- 1 Distinguitur duplex designatio temporis, & sub ea distinctione quaestio fit satis.
- 2 Qualiter cognotur votum ligari tempore ita vt illo transacto non obliget.
- 3 Vouens ieiunare hoc mense sextis feriis, vel sabbatho, non tenetur, si omittat, aliis diebus ieiunare, imò neque alio mense.
- 4 Saepè votum alligatur tempore ob propriam vouentis utilitatem.
- 5 Supradicta doctrina in votis realibus & personalibus locum habet.
- 6 Personalia vota frequenter tempore alligantur, secus realia.
- 7 Votum non obligat ad compensationem cum impotens es ad illud exequendum.

Dupliciter tempus executioni voti designare potes: Primo; animo ne ultra illud executio differat. Secundo; animo ibi finiendi obligationem. Si primo modo votum emiseris, & tempore designato non impieas, manes obligatus implere; sicuti si Petro deberes centum solvere intra mensem, neque soluis; non obinde libet à solutione existis, sed potius grauius & efficacius vrgeris. Quia debitum, integrum quoad substantiam persequeris, illudque implere potes: habuisti enim dup ex debitum aliud rei promissæ exequendæ; aliud exequendi illam intra tale tempus, licet hoc vltimum iam impleri non possis; primum impleri debet iuxta legem Celsus §. idem ait. ff. de recept. arbitrii c. 1. tractatitia §. de illo ff. de actionibus c. obligation. c. 1. magna Codice de contrahenda & committ. stipulat. Quia independentè ab obligatione temporis promissum est. Tempus namque in illo voto designatum fuit ad excitandam executionem non ad finiendam illam. At si animo finiendi ibi obligationem; tempus designaueris; sicuti in præceptis Ecclesiasticis audiendi missam & ieiunandi designatur; si eo tempore votum non impletur, extinguitur eius tota obligatio. Quia sic est promittentis voluntas, iuxta quam obligatio vel deobligatio voti metienda est. Sic Doctores communiter. Caietanus 2. 2. quæst. 88. artic. 12. dubio vlt. Aragon ibi artic. 3. dub. vlt. Valent. disput. 6. quæst. 6. punct. 4. circa finem vers. tertium. Vasquez 1. 2. disput. 146. cap. 2. sine Suar. lib. 4. de voto cap. 13. à num. 1. Sanch. lib. 4. cap. 14. numero vigesimo quinto. Azor. 1. p. lib. 11. cap. 15. quæst. 11. Bonacin. disput. 4. quæst. 2. punct. 5. §. 1. num. 5.

2. Difficultas autem est; qualiter cognoscatur votum alligari tempore, ita vt illo transacto amplius non obliget, quando vouens de sua intentione certus non est?

Breuitè respondeo; quoties circumstantia temporis specialem deuotionem communiter continet, & in illius memoriam votum emittis principaliter; si eo tempore votum non impleas, extinguitur obligatio. Quia impleri non potest, v. g. promissisti ieiunare vigilia alicuius sancti ob eius deuotionem, & honorem, feria sexta ob memoriam passionis Christi, sabbatho ob Beatissimam Virginem: Si de facto non ieiunasti, cessat tibi obligatio altero die ieiunandi; quia licet ieiunium implere possis, non quale promissisti. Sic aliis relatis docent Sanch. l. 4. de voto cap. 14. numero vigesimo octauo Suar. lib. 4. cap. 13. numero quinto Boferd. à Castro Sum. Mor. Pars 111.

nacin. disput. 4. quæstion. 2. punct. 5. à n. 6.

3. Hinc fit vouentem ieiunare hoc mense feriis sextis, vel sabbatho non esse obligandum aliis diebus ieiunare, esto culpabiliter omiserit; quia communiter hæc ieiunia in honorem passionis Christi, vel Beatæ Virginis promittuntur; ac proinde tempore alligata, Dubium tamen est; an alio mense impleri debeant; siquidem honor Christi & Beatæ Virginis idem est; siue vno mense, siue alio ieiunium præteritur. Dicendum nihilominus est, non esse improbabile cessare obligationem. Quia esto cultus Christi & Beatæ Virginis idem in specie sequatur; at quia non est idem numero & in indiuiduo cum eo, qui promissus est, sed omnino distinctus; ea de causa cessat obligatio. Quando enim promittis in honorem Beatæ Virginis omnibus sabbathis huius mensis ieiunare, ieiunium horum sabbathorum non aliorum promittis. Ergo his sabbathis absque ieiunio transactis impossibile est quod promissum impleas. Sanch. lib. 4. cap. 14. numero 32. Bonacin. disput. 4. quæst. 2. punct. 5. num. 9. Idem dicendum est de voto peregrinationis ob lucrandum iubilæum, illo transacto cessat obligationem; quia non potest suscipi peregrinatio, qualis promissa est. Sanch. cap. 14. num. 29. Bonacin. punct. 5. num. 7. Notanter dixi votum alligari tempore specialem deuotionem continere, si principaliter ob eius deuotionem fiat. Nam sæpe contingere potest signari tempus ob eius deuotionem, sed non principaliter, vt si promittas ingredi religionem in die sancti Ioannis Baptistæ ob eius specialem honorem; non cessat tibi obligatio tamen illo die non ingrediatis; quia censetur principaliter ob status perfectionem, diuinum obsequium, & propriam utilitatem votum emittere; & secundario ob honorem S. Ioannis. Suar. lib. 4. de voto cap. 13. num. 5. Bonacin. disput. 4. quæst. 2. punct. 5. §. 1. num. 7.

4. Secundo respondeo sæpe votum alligari tempore non ob eius specialem deuotionem sed ob propriam vouentis utilitatem, intendit enim vouens bonis operibus assuefieri, & ex hac intentione vouet octauo quoque die confiteri, ieiunare; aliud opus bonum efficere, omittit; non videtur tenei alio sequenti tempore. Quia videtur esse præter eius voluntatem sic grauari. Sic Suar. d. cap. 13. num. 6. Bonacin. d. sp. 4. quæst. 1. punct. 5. num. 8. Quod verissimum credo in votis perpetuis vbi similis obligatio succedit ac ea quæ prætermissa fuit. Sanch. cap. 14. num. 34. At in votis in perpetuum non ita facile hanc libertatem admitterem. Nam in dubio hæc vota tempore non alligantur, vt Suar. d. cap. 6. sine Bonacin. num. 11. & nois voti idem prorsus perseveret.

5. Sed inquires; an supradicta doctrina non solum in votis personalibus sed realibus locum habeat? Respondeo probabilis esse illam habere. Quia negari non potest, elemosynam promitti posse occasione iubilæum, vel in subsidium alicuius festiuitatis celebrandæ. Item promitti potest elemosyna omnibus textis feriis & sabbatho in honorem passionis Christi & Beatæ Virginis, sicut enim ieiunium ob huiusmodi finem promittere potes, cur non elemosynam? Ergo sicut ieiunij obligatio cessat si signato tempore non impletur & obligatio elemosynæ eo modo assumpere cessare debet. Quia iam elemosyna, qualis promissa est, impleti non potest. Sic Suar. lib. 4. cap. 13. num. 9. Vasq. 1. 2. disput. 146. cap. 2. à n. sine. Sanchez lib. 4. cap. 14. num. 36. Bonacin. disput. 4. quæst. 2. punct. 5. §. 1. num. 9.

6. Solum aduerto hanc esse differentiam in votis personalibus & realibus; quod personalia vota maximè si perpetua sint, tempore frequenter alligantur non solum quando emittuntur ob specialem deuotionem temporis; sed etiam quando emittuntur ob propriam vouentis utilitatem. At realia vota seclusa deuotione temporis raro ob utilitatem vouentis alligantur tempore, nec cessat eorum obligatio. Et ratio differentie; quia in votis personalibus grauarius maximè vouens si protergatur obligatio prætermissa; secus verò contingit in votis realibus. Colligitur ex Sanch. lib. 4. de voto cap. 14. num. 37. Bonacin. disput. 4. quæst. 2. punct. 5. §. 1. numero 10. sine.

Deinde aduerte; in omnibus illis casibus, in quibus impotens es ad voti executionem siue cum culpa siue absque illa te non obligari ad aliquam compensationem. Quia nulla est lex Ecclesiastica, aut diuina, quæ talem compensationem statuatur; & ex voto talis obligatio non oritur; cum vouens solum ad executionem rei promissæ se intenderit obligare, & ita teneat Diuus Thomas 2. 2. quæst. 88. artic. 3. quæstion. 1. ad 1. Suarez lib. 4. cap. 15. numero septimo; Bonacin. tom. 2. disput. 4. quæst. 2. punct. 5. §. 3. sine.

